

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 713/2016-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej o prijatej sťažnosti spoločnosti [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 155/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 28/2003) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločenstva [REDACTED]

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa
čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej
lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom
Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 155/2008 p o r u š e n é
b o l o .

2. Spoločenstvu [REDACTED]

p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur) a [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] p r i z n á v a finančné
zadosťučinenie každému v sume po 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd
Námestovo p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Námestovo je p o v i n n ý uhradiť spoločenstvu [REDACTED]

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
a [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 416,42 € (slovom štyristošesťnásť
eur a štyridsaťdva centov) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. Jána Vajdu,
Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto
nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 713/2016-24 z 23. novembra 2016 prijal v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v rade 1“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovatelia v rade 2 až 13“, spolu len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 155/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 28/2003) (ďalej len „napadnuté konanie“).

Ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie v senáte v zložení: Milan Ľalík (predseda senátu), Peter Brňák (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2017 účinného od 1. marca 2017 však I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Milan Ľalík (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

2. Porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovatelia v právnom postavení žalobcov v napadnutom konaní vidia v postupe okresného súdu, ktorý svojou nečinnosťou a neúčelným, nehospodárnym a neefektívnym postupom spôsobil prieťahový postup v napadnutom konaní, čo u sťažovateľov vyvoláva pocit právnej neistoty a čo považujú za zjavne neprimerané nielen s ohľadom na dĺžku samotného súdneho konania (viac ako 14 rokov a 3 mesiace, pozn.), ale

i s ohľadom na charakter okresným súdom prerokovanej právnej veci (predmetom napadnutého konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pozn.).

3. Vo svojej sťažnosti sťažovatelia s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu zastávajú názor, že po právnej stránke predmetom rozhodovania okresného súdu nie je vec zložitá a že tak výklad, ako aj používanie právnej úpravy v danej oblasti sú stabilizované. Trvanie konania po dobu viac ako štrnásť rokov sťažovatelia neprisudzujú ich správaniu v rámci napadnutého konania a opakované prietahy vedúce k neúmernému predlžovaniu súdneho konania pripisujú na vrub okresnému súdu a jeho početnej nečinnosti.

Zároveň poukazujú na podanie sťažnosti na prietahy do rúk predsedníčky okresného súdu, ktorá listom č. Spr 4559/16 z 22. augusta 2016 mala uznať prietahy v konaní v rokoch 2008 – 2009, 2011 a tiež od februára do októbra 2015 a ktorá mala v napadnutom konaní nariadiť dohľad na zabezpečenie plynulosti konania.

4. Sťažovatelia s ohľadom na uvedené zastávajú názor, že okresný súd v rámci ústavnou sťažnosťou napadnutého konania porušil ich práva zaručené ústavou a dohovorom (bod 1), a preto navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby okresnému súdu vo veci prikázal konať bez zbytočných prietahov a im priznal primerané finančné zadosťučinenie (vo výške 8 000 eur pre každého jedného z nich, pozn.) a úhradu trov konania.

5.1 Na základe výzvy ústavného súdu sa predsedníčka okresného súdu JUDr. Gabriela Kyseľová vyjadrila k priebehu konania podaním sp. zn. Spr 1215/16 z 27. decembra 2016, v ktorom okrem uvedenia chronológie úkonov v rámci napadnutého konania (t. j. tak v rámci konania pôvodne vedeného Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 28/2003, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 155/2008 Okresným súdom Námestovo, pozn.) a oznámenia súhlasu s upustením od ústneho pojednávania vo veci konštatovala:

„Ku konaniu vedenému na Okresnom súde Dolný Kubín nie som oprávnená sa vyjadrovať. Po zriadení Okresného súdu Námestovo prešlo na tento súd veľké množstvo vecí, ktoré neboli ku dňu vzniku súdu vybavené, vo väčšine prípadov to boli veci už reštančné, v predmetnom súdnom konaní išlo už v tomto období o vec staršiu ako 4 roky. Z dôvodu personálneho poddimenzovania súdu nebolo možné v každej veci priebežne konať a postupne sa veci prideliť sudcom, ktorí boli postupne na súd pridelení. Vo veci bolo prvýkrát rozhodnuté rozsudkom dňa 04.09.2013, pričom rozsudok bol na odvolanie krajským súdom v časti potvrdený a v časti zrušený a v zrušenej časti vrátený na ďalšie konanie. V súčasnosti je vec opätovne rozhodnutá rozsudkom vydaným dňa 07.11.2016.“

5.2 V rámci chronológie procesných úkonov napadnutého konania predsedníčka okresného súdu uviedla:

„Po oboznámení sa so spisom tunajšieho súdu 2C/155/2008 som zistila, že žaloba o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam bola podaná dňa 28.2.2003 na Okresný súd Dolný Kubín, na ktorom sa viedla pôvodne pod spisovou značkou 9C/28/2003.

Úkony Okresného súdu Dolný Kubín:

- uznesením zo dňa 11.3.2003 sud vydal predbežné opatrenie, proti ktorému bolo podané odvolanie a Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 5Co/185/03 zo dňa 28.8.2003 uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie

- uznesením zo dňa 10.11.2003 súd vyzval žalobcu na doplnenie návrhu na vydanie predbežného opatrenia

- uznesením zo dňa 15.12.2003 súd návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol; uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6.2.2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline 5Co/7/04

- uznesením súdu zo dňa 15.3.2004 súd pripustil ďalšieho účastníka na strane žalovaného

- uznesením zo dňa 15.3.2004 súd zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia; uznesenie však bolo na základe odvolania zrušené Krajským súdom v Žiline uznesením 5Co/308/04 zo dňa 26.7.2004

- uznesením súdu zo dňa 27.12.2004 súd vyzval žalobcu, aby svoje podanie - rozšírenie návrhu - doplnil a opravil

- uznesením súdu zo dňa 8.2.2005 súd vydal predbežné opatrenie, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Žiline 5Co/94/05 zo dňa 23.3.2005

- dňa 2.5.2005 súd vyžiadal spisy z Krajského súdu v Žiline, ako aj zo Správy katastra Námestovo a zároveň výzvou zo dňa 11.5.2005 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku

- uznesením súdu zo dňa 3.6.2005 súd pripustil zmenu návrhu

V súvislosti s prechodom súdnictva na novovzniknutý Okresný súd Námestovo k 1.1.2008 bola vec dňa 23.1.2008 pridelená na prejednanie a rozhodnutie pod novou spisovou značkou 2C/155/2008.

Úkony Okresného súdu Námestovo:

- dňa 07.01.2009 súd žiadal listinné doklady zo Správy katastra Tvrdošín

- dňa 23.02.2010 bolo nariadené pojednávanie na deň 22.03.2010, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu podanej námietky zaujatosti zákonného sudcu

- uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8NcC/11/2010-202 zo dňa 16.4.2010 bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a v súvislosti s predmetným rozhodnutím Krajského súdu v Žiline v súlade s rozvrhom práce Okresného súdu Námestovo platným na rok 2010 bola vec opatrením predsedníčky súdu č. 7 dňa 17.6.2010 pridelená náhodným výberom do senátu 7C

- zákonná sudkyňa senátu 7C podaním doručeným predsedníčke súdu dňa 22.07.2010 oznámila skutočnosť, pre ktorú by mohla byť z prejednávania veci vylúčená, následne bol spis predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline, kde tento uznesením č. k. 10NcC/31/2010-213 zo dňa 22.10.2010 rozhodol, že sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci

- dňa 15.06.2011 súd nariadil pojednávanie na deň 11.07.2011, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že žalobcovi bola poskytnutá 7-dňová lehota na zmenu žaloby a pristúpenie ďalších účastníkov do konania

- uznesením súdu č. k. 2C/155/2008-242 zo dňa 28.7.2011 súd pripustil do konania ďalších účastníkov na strane žalobcu a tiež zmenu petitu žaloby, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18.8.2011

- uzneseniami č. k. 2C/155/2008-249 a č. k. 2C/155/2008-250 zo dňa 23.9.2011 súd uložil žalobcom a žalovaným uhradiť súdne poplatky (za rozšírenie žaloby, za elektronické podanie)

- dňa 30.01.2012 bolo nariadené pojednávanie na deň 27.02.2012, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania z odboru geodézie

- uznesením súdu č. k. 2C/155/2008-276 zo dňa 6.3.2012 bolo uložené žalobcom zložiť preddavok na znalecké dokazovanie

- uznesením súdu č. k. 2C/155/2008-278 zo dňa 8.3.2012 súd ustanovil znalca z odboru geodézia a kartografia na podanie znaleckého posudku, pričom znalcovi určil lehotu 50 dní na predloženie znaleckého posudku

- znalec predložil znalecký posudok dňa 18.5.2012 a následne dňa 24.5.2012 bol znalecký posudok zaslaný právnym zástupcom žalobcov a žalovaných na vyjadrenie

- uznesením súdu č. k. 2C/155/2008-296 zo dňa 29.5.2012 súd priznal odmenu a hotové výdavky znalcovi

- dňa 11.7.2012 vzniesol žalovaný v 2/ rade námietku zaujatosti zákonnej sudkyne

- dňa 2.11.2012 súd nariadil pojednávanie vo veci na deň 3.12.2012, ktoré bolo zrušené z dôvodu doplnenej námietky zaujatosti žalovaným v 2/ rade a následne bol spis dňa 12.2.2013 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie tak o vznesenej námietky zaujatosti, ako aj proti uzneseniu o poplatkovej povinnosti žalovaného v 2/ rade za vznesenú námietku

- dňa 8.7.2013 krajský súd vrátil spis prvostupňovému bez rozhodnutia o námietke zaujatosti ako nedôvodné predložený a zároveň uznesením zo dňa 30.5.2013 zrušil uznesenie okresného súdu o poplatkovej povinnosti žalovaného v 2/ rade za vznesenú námietku zaujatosti

- dňa 19.7.2013 bolo nariadené pojednávanie na deň 4.9.2013, na ktorom bol vo veci vyhlásený rozsudok, proti ktorému bolo podané odvolanie zo strany žalobcov a spis bol dňa 11.8.2014 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku

- Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 6Co/647/2014-446 zo dňa 26.11.2014 rozsudok okresného súdu v časti potvrdil a v časti zrušil a v zrušenej časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie; spis bol vrátený okresnému súdu 20.1.2015

- dňa 20.01.2015 súd nariadil pojednávanie na deň 18.2.2015, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa žalobcu 2/ bude vyzvaná na oznámenie ukončenia PN žalobcu 2/

- dňa 24.2.2015 súd vyzval právnu zástupkyňu na oznámenie ukončenia PN žalobcu v 2/ rade

- dňa 27.10.2015 bolo nariadené pojednávanie na deň 18.11.2015, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom zistenia právnych nástupcov po žalovaných 2/ a 12/ a ich opätovného predvolania

- dňa 19.11.2015 súd nariadil pojednávanie na deň 11.01.2016, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom poskytnutia lehoty 1 mesiaca žalobcom na vyhľadanie nového právneho zástupcu

- dňa 6.5.2016 bolo nariadené pojednávanie na deň 25.7.2016, ktoré bolo preložené na deň 11.7.2016, ktoré však bolo na žiadosť žalovaného v 2/ rade a taktiež z dôvodu rekonštrukcie budovy okresného súdu preložené na deň 07.09.2016; pojednávanie bolo následne odročené na deň 10.10.2016 za účelom poskytnutia lehoty žalobcom na doloženie listinných dôkazov

- pojednávanie dňa 10.10.2016 bolo odročené na deň 7.11.2016 za účelom poskytnutia lehoty žalovaným na oboznámenie sa s listinnými dôkazmi, ktoré im boli doručené na pojednávaní

- na pojednávaní dňa 07.11.2016 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorý nie je v súčasnosti právoplatný. “

6. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu k sťažnosti (body 5.1 a 5.2) sa sťažovatelia nevyjadrili. Sťažovatelia nereagovali na výzvu ústavného súdu z 3. januára 2017, ako ani na opakované výzvy z 13. februára 2017 a z 13. marca 2017, v dôsledku čoho bol ústavný súd po náležitom poučení účastníkov konania s poukazom na znenie ustanovenia § 157 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) toho názoru, že sťažovatelia nemajú námietky a súhlasia s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

7. Po tom, ako predsedníčka okresného súdu podaním z 27. decembra 2016 (bod 5.1) ústavnému súdu oznámila svoj súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci a sťažovatelia (po poučení týkajúcom sa postupu ústavného súdu v zmysle dikcie ustanovenia § 157 ods. 2 CSP, pozn.) ani po doručení ostatnej v poradí tretej výzvy nereflektovali na opakovanú výslovnú žiadosť o vyjadrenie, či trvajú na konaní verejného ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti alebo či súhlasia s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd v zmysle § 157 CSP a § 30 ods. 2 a § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľov upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa so stanoviskom okresného súdu k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe podanej ústavnej sťažnosti, písomne podaného stanoviska okresného súdu a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažoval ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom okresného súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

8.1 Po vykonaní kontroly ústavnému súdu zaslanej chronológie procesných úkonov okresného súdu (bod 5.2) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 155/2008 (vrátane chronológie procesných úkonov pôvodného súdneho konania vedeného Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 28/2003) na základe obsahu okresným súdom predloženého na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (predloženého ústavnému súdu na nahliadnutie 30. decembra 2016, pozn.) považoval ústavný súd skutočnosti uvedené v chronológii za preukázané.

8.2 Nad rámec chronológie však ústavný súd pre úplnosť a jasný obraz o priebehu konania okresného súdu uvádza tieto zistenia zo súdneho spisu sp. zn. 2 C 155/2008:

- podaniami doručenými Okresnému súdu Dolný Kubín 12. februára 2004 a 16. februára 2004 žalobca rozšíril svoj žalobný návrh a Okresnému súdu Dolný Kubín opakovane navrhol vydanie predbežného opatrenia,

- listom z 20. februára 2004 si Okresný súd Dolný Kubín od Krajskej prokuratúry v Žiline vyžiadal zaslanie príslušného podkladového spisového materiálu pre účely rozhodnutia o návrhu na vydanie predbežného opatrenia,

- podaním zo 7. júla 2011 doručeným okresnému súdu 12. júla 2011 žalobca navrhol zmenu žaloby a pristúpenie ďalších účastníkov do konania,

- uznesením č. k. 2 C 155/2008-285 z 29. marca 2012 okresný súd rozhodol o vyplatení sumy 300 eur z preddavku na trovy dôkazu znalcovi ustanovenému v konaní,

- uznesením č. k. 2 C 155/2008-307 z 12. júla 2012 bol žalovanému v rade 2 vyrubený súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti,

- dňa 28. novembra 2012 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovaných o odročenie pojednávania a dodatok k námietke zaujatosti,

- uznesením č. k. 2 C 155/2008-333 zo 7. decembra 2012 okresný súd vyrubil žalovanému v rade 2 súdny poplatok za námietku zaujatosti,

- dňa 31. decembra 2012 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v rade 2 voči uzneseniu okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-333 zo 7. decembra 2012,

- dňa 24. októbra 2013 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalobcov voči rozsudku okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-415 zo 4. septembra 2013,

- uznesením č. k. 2 C 155/2008-429 z 10. júla 2014 bol žalobcom vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie,

- listom zo 17. novembra 2015 splnomocnená zástupkyňa žalobcov ospravedlnila svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní a oznámila svoj súhlas s prerokovaním veci bez jej prítomnosti,

- uznesením č. k. 2 C 155/2008-625 z 25. novembra 2015 okresný súd uložil žalobcom zaplatiť žalovaným v rade 1 a 2 100 eur ako náhradu trov pojednávania dňa 18. novembra 2015, ktoré bolo odročené z dôvodu na strane žalobcov,

- dňa 5. decembra 2016 zákonná sudkyňa požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku do 23. decembra 2016, žiadosti bolo zo strany predsedníčky okresného súdu vyhovené.

8.3 Na Krajskom súde v Žiline sa v dôsledku odvolacích konaní súdny spis okresného súdu sp. zn. 2 C 155/2008 nachádzal v týchto obdobiach:

- od 25. mája 2003 do 4. novembra 2003,
- od 12. januára 2004 do 3. februára 2004,
- od 13. apríla 2004 do 4. júna 2004 (spis bol vrátený ako predčasne predložený, pozn.),
- od 25. júna 2004 do 4. augusta 2004,
- od 7. marca 2005 do 20. apríla 2005,
- od 9. apríla 2010 do 10. mája 2010,
- od 18. augusta 2010 do 29. októbra 2010,
- od 12. septembra 2012 do 15. októbra 2012 (spis bol vrátený bez rozhodnutia ako neodôvodnene predložený, pozn.),
- od 20. februára 2013 do 8. júla 2013 (v časti týkajúcej sa podanej námietky zaujatosti bol spis vrátený ako neodôvodnene predložený, pozn.) a
- od 10. septembra 2014 do 20. januára 2015.

8.4.1 Ústavný súd na základe podrobného štúdia okresným súdom predloženého súdneho spisu sp. zn. 2 C 155/2008 a vykonanej lustrácie zistil, že žaloba podaná 28. februára 2003 na Okresnom súde Dolný Kubín bola podaná výlučne [REDAKOVANÉ], pričom až uznesením č. k. 2 C 155/2008-242 z 28. júla 2011, právoplatným 18. augusta 2011, došlo zo strany okresného súdu k pripusteniu ďalších účastníkov na strane žalobcu do konania (ktorí v konaní ďalej vystupovali ako žalobcovia 2 až 12, pozn.), a to takto:

- [REDAKOVANÉ],
- [REDAKOVANÉ],
- [REDAKOVANÉ],
- [REDAKOVANÉ],

- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED].

8.4.2 Pôvodný žalobca [REDACTED] (pristúpil do konania na základe uznesenia okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-242 z 28. júla 2011, pozn.), zomrel [REDACTED] a v konaní došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene pôvodného účastníka konania na strane žalobcu v rade 4 a do konania vstúpili: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED].

Pôvodný žalobca [REDACTED] (pristúpil do konania na základe uznesenia okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-242 z 28. júla 2011, pozn.), zomrel [REDACTED] a v konaní došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene pôvodného účastníka konania na strane žalobcu v rade 12 a do konania vstúpili sťažovatelia – [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED].

8.5 Sťažovatelia [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], zohľadňujúc zmenu pôvodných účastníkov konania – žalobcov v rade 4 a 12 v dôsledku ich smrti a procesnoprávneho nástupníctva (bod 8.4.2), sa účastníkmi ústavnou sťažnosťou napadnutého konania stali až od 28. júla 2011.

8.6 Lustráciou ústavného súdu bolo taktiež zistené, že okresný súd pred podaním ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov v rámci napadnutého konania meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 2 C 155/2008-839 zo 7. novembra 2016 tak, že žalobu sťažovateľov zamietol rovnako, ako i návrh žalobcov v rade 1/, 2/, 3/, 4a/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/, 11/, 5/, 12a/, 12b/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom

súde v Žiline pod sp. zn. 29 Sp 22/2016. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. januára 2017.

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, lebo oneskorená spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť.

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1, ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 CSP.

V zmysle čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a v zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

15.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že v predmetnom konaní išlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo na základe žaloby sťažovateľa v rade 1 podanej na Okresnom súde Dolný Kubín vo februári 2003 a do podania ústavnej sťažnosti v novembri 2016 nebolo právoplatne skončené. Takéto konania pritom možno po právnej stránke považovať za bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov, podklad na rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a používaná právna úprava obsiahnutá najmä v Občianskom zákonníku. Výklad a používanie tejto právnej úpravy je stabilizované v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, kde je upravená aj metodika postupu všeobecných súdov v obdobných právnych sporoch.

Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie možno považovať za zložitejšie po procesnej stránke, keďže v priebehu konania bolo potrebné rozhodovať viackrát o zmene žalobného petitu, o zmene okruhu účastníkov konania, o námietke zaujatosti zákonného sudcu či o viacnásobne podaných návrhoch na prerušenie napadnutého konania. Ústavný súd je však súčasne toho názoru, že v tomto prípade nemožno hovoriť o takej zložitosti veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajší neprimerane dlhý čas konania okresného súdu (po viac ako 9 rokoch od pridelenia veci okresnému súdu a celkovo po viac ako 14 rokoch od podania žaloby na Okresnom súde Dolný Kubín). Ústavný súd totiž zastáva názor, že v okolnostiach posudzovanej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľov.

15.2 Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by samotní sťažovatelia zásadným spôsobom prispeli k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu konštatuje, že hoci je pravdou, že sťažovatelia boli v konaní aktívni a v plnom rozsahu využívali všetky svoje procesné oprávnenia (podanie opakovaných návrhov na zmenu žalobného petitu, návrhu na zmenu okruhu účastníkov konania, podanie námietky zaujatosti zákonného sudcu

či viacnásobné podanie návrhov na prerušenie konania, pozn.), priet'ahy v napadnutom konaní neboli dozaista spôsobené výlučne len ich „aktívnym“ postupom v napadnutom konaní.

15.3.1 Napokon ústavný súd hodnotil tretie hodnotiace kritérium, a to postup okresného súdu v napadnutom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že napadnuté konanie sa začalo podaním žalobného návrhu 28. februára 2003 ešte na pôvodnom Okresnom súde Dolný Kubín, na ktorom bolo konanie vedené až do januára 2008, keď v dôsledku reorganizácie okresných súdov bola vec odovzdaná na vybavenie znovuzriadenému okresnému súdu.

Ústavný súd pri posudzovaní tohto kritéria zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

15.3.2 Vychádzajúc z obsahu predloženej ústavnej sťažnosti, ako aj zo stanoviska predsedníčky okresného súdu (body 5.1 a 5.2), ústavný súd dospel k záveru, že priet'ahy v napadnutom konaní vznikli ako dôsledok viacerých období nečinnosti súdu, ako aj jeho neefektívnej, respektíve nesústredenej činnosti. Z pripojeného na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil viaceré zreteľné obdobia nečinnosti okresného súdu (od 23. januára 2008 do 7. januára 2009, od 29. októbra 2010 do 15. júna 2011 a od 24. februára 2015 do 27. októbra 2015), ako i neefektívnosť a nesústredenosť činnosti okresného súdu, v dôsledku ktorej došlo k zrušeniu viacerých procesných rozhodnutí okresného súdu (napríklad uznesenia č. k. 9 C 28/2003-44 z 11. marca 2003, uznesenia č. k. 9 C 28/2003-110 z 15. marca 2004 či uznesenia č. k. 2 C 155/2008-333 zo 7. decembra 2012, pozn.), nevynímajúc čiastočné zrušenie meritórneho rozhodnutia okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-415 zo 4. septembra 2013.

15.3.3 I keď je pravdou, že na ostatnom pojednávaní nariadenom na 7. november 2016 došlo k meritórnemu rozhodnutiu ústavnou sťažnosťou napadnutého konania (ktoré je podľa zistení ústavného súdu toho času už právoplatne skončené – pozri bod 8.6, pozn.), v nadväznosti na zistenú celkovú dobu trvania napadnutého konania ústavný súd rozhodol, že v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. S ohľadom na právoplatnosť meritórneho rozhodnutia okresného súdu č. k. 2 C 155/2008-839 zo 7. novembra 2016 (bod 8.6) ústavný súd o príkaze konať zo strany okresného súdu nerozhodoval.

IV.

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

18. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovatelia v sťažnosti žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu, a to konkrétne vo výške 8 000 eur pre každého jedného z nich.

20.1 S ohľadom na žiadosť sťažovateľov o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia (bod 4), najmä však zohľadňujúc okolnosti posudzovanej právnej veci (body 15.1 až 15.3.3), ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia v sume 1 000 eur pre sťažovateľa v rade 1, t. j. pre [REDACTED], a o priznaní finančného zadost'učinenia v sume 300 eur pre každého jedného zo sťažovateľov v rade 2 až 13, t. j. pre [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (bod 2 výroku rozhodnutia), ktoré považoval s ohľadom na okolnosti posudzovanej veci za dostatočné a vhodné.

20.2 Ústavný súd pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia zohľadnil nielen správanie sťažovateľov, ale v prípade sťažovateľov v rade 2 až 13 taktiež i samotný fakt, že hoci títo boli v podanej ústavnej sťažnosti označení ako účastníci napadnutého konania od jeho samotného začiatku, v skutočnosti boli účastníkmi konania po oveľa kratšiu dobu – od 28. júla 2011 (body 8.4.1, 8.4.2 a 8.5), čo bolo zo strany sťažovateľov zamlčané, a teda v kontexte týchto úvah nemohli byť nimi označené práva porušené do tej miery, ako to tvrdia vo svojej sťažnosti, bez ohľadu na doterajšiu dĺžku tohto konania, respektíve ich psychická trauma vyplývajúca z pretrvávajúcej právnej neistoty nemohla dosiahnuť úroveň, ako to vyplývalo z ich návrhov na primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd rovnako v prípade všetkých sťažovateľov vzal do úvahy i zjavnú účelovosť nimi podanej ústavnej sťažnosti, ktorá bola zo strany sťažovateľov podaná na poštovú prepravu 15. novembra 2016, t. j. až 8 dní po tom, ako bolo 7. novembra 2016 vo veci vyhlásené meritórne rozhodnutie (ktorým okresný súd žalobu sťažovateľov zamietol, pozn.), ktoré sťažovateľmi nebolo nenapadnuté riadnym opravným prostriedkom a ktoré nadobudlo právoplatnosť 19. januára 2017 (bod 8.6).

20.3 Obdobne ústavný súd pri priznaní konkrétnej sumy vychádzal najmä z predmetu sporu, čo bol v hre, resp. v stávke – „at stake“ pre jednotlivých sťažovateľov (napr. I. ÚS 70/98 a tam citovaná judikatúra, napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva X. v. France z 31. 3. 1987, rozsudok Bock v. Germany z 20. 3. 1989, rozsudok X. v. France

z 31. 3. 1992, rozsudok Vallée v. France z 26. 4. 1994, rozsudok A. and others v. Denmark a i. z 8. 2. 1996 a podobne, alebo III. ÚS 76/06).

20.4 S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v sumách konkretizovaných pre jednotlivých s'ťažovateľov v súlade s výrokom tohto nálezu (bod 2), ktoré je okresný súd povinný uhradiť, je za porušenie označených práv s'ťažovateľov primeranou satisfakciou.

21. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

22. Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli s'ťažovateľom v dôsledku ich právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo.

23.1 Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval spolu trinástich s'ťažovateľov v konaní pred ústavným súdom a vo veci bola podaná jedna spoločná ústavná s'ťažnosť, podľa názoru ústavného súdu boli v podstatnej miere znížené nároky na prípravu zastupovania a spísanie tejto s'ťažnosti.

Splnomocnený zástupca v podanej ústavnej s'ťažnosti dokonca ani len neuviedol, kedy sa ten-ktorý s'ťažovateľ stal účastníkom konania, prípadne koho je právnym nástupcom. V konaní pred ústavným súdom prejavil laxný prístup, na výzvu okresného súdu z 3. januára 2017 (doručenie vykázané 9. januára 2017, pozn.), ako i opakovanú výzvu z 13. februára 2017 (doručenie vykázané 21. februára 2017, pozn.) a 13. marca 2017 (doručenie vykázané 30. marca 2017, pozn.) nereagoval, nekomunikoval a ústavnému súdu i napriek jeho žiadosti neoznámil, či trvá na konaní verejného ústneho pojednávania o prijatej s'ťažnosti alebo či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

23.2 Ústavný súd tak pristúpil k zníženiu odmeny za poskytovanie právnych služieb na dve desatiny zo sumy vypočítanej ústavným súdom v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Táto suma po znížení o 50 % v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní trinástich účastníkov konania, spolu s režijným paušálom (§ 18 ods. 3 citovanej vyhlášky) za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti, pozn.) predstavuje spolu 2 082,08 eur, t. j. 2/10 predstavujú sumu 416,42 eur (bod 3 výroku nálezu).

24. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov advokáta JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

25. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadost'učinenie, ako i úhradu trov konania nad ústavným súdom priznanú sumu uvedenú v bodoch 2 a 3 výroku nálezu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 14. júna 2017